

مرمت اسناد و نسخه‌های خطی

سازمان اسناد ملی ایران، که به موجب قانون مصوب هفدهم اردیبهشت ماه ۱۳۴۹ خورشیدی بمنظور بنیان نهادن آرشیو ملی ایران و گردآوری و نگهداری اسناد ملی و تاریخی کشور تأسیس گردید، تاکنون بیش از هفتاد هزار سند منحصر بفرد تاریخی را جمع‌آوری کرده‌است و کهن‌ترین آنها طومار است به تاریخ ۷۲۶ هجری قمری. نظر باینکه بیشتر اسنادی که در خزانه سازمان نگهداری می‌شود بر اثر گذشت زمان و حوادث روزگار و تأثیر رطوبت و دیگر عواملی که کاغذ را ضایع می‌کند فرسوده گشته و نیاز به مرمت اساسی دارد، این سازمان در سال گذشته کارگاه مجهزی برای احیاء و بازسازی اسناد و همچنین وصالی و صحافی اوراق و نسخه‌های خطی بر اساس فنون و روشهای جدید علمی ایجاد کرده است.

مرمت اسناد و نسخه‌های خط در کارگاه مرمت اسناد در مراحل متعددی انجام می‌گیرد تا هم بر عمر اسناد و اوراق افزوده شود و هم بر اثر مراجعات مورخان و دانش‌پژوهان بیش از پیش فرسوده نگردد. نخستین مرحله مرمت ضد عفونی کردن سند است، زیرا اسناد قدیمی اکثراً در شرایط نامناسب نگهداری شده و به واسطه رطوبت به انواع قارچهای زیان‌آور آلوده گشته است. پس از ضد عفونی کردن، که در محفظه مخصوص و با استفاده از مواد شیمیائی خاصی که کاغذ و مرکب را خراب نکند انجام می‌گیرد اقدام به «اسیدزدائی» می‌شود و مواد اسیدی که به مرور زمان در کاغذ متراکم شده از آنجا می‌گردد. چگونگی مرحله سوم که مرمت باشد بستگی به وضع و کیفیت اوراق و اسناد دارد: بعضی

اسناد و نوشته ها به روش «خشك» و بعضی به روش «تر» مرمت می شود و بعضی با استفاده از دستگاه Laminator در میان دو قشر محافظ از کاغذ برنج یا کاغذ ابریشم - که بسیار نازك و شفاف است - قرار می گیرد و عمر دوباره می یابد . پس از انجام این مراحل، برای اینکه اسناد مرمت شده از این پس کاملاً محفوظ بماند به تناسب قطع و اندازه و تعداد اسناد نسبت به تجلید و صحافی و قرار دادن آنها در محفظه ها و یا طومار دانه های مخصوص و بایگانی آنها در خزانه ای مجهز به دستگاه های تنظیم حرارت و رطوبت اقدام می گردد .